

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jerzy Geisler (spr.)

Sędziowie: SA Hanna Małaniuk

SA Mariola Głowacka

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2013 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **A. G.**

przeciwko (...) **S.A. z siedzibą w Ł. w upadłości układowej**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 19 kwietnia 2013 roku, sygn. akt: IX Gc 174/13

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 900,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zabezpieczającym,**
- 2. zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 150,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.**

SSA H. Małaniuk SSA J. Geisler SSA M. Głowacka

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy oddalił wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania zabezpieczającego. Uzasadniając rozstrzygnięcie wyjaśnił, że w sprawie nie było podstaw do zasądzenia kosztów postępowania zabezpieczającego w łącznej kwocie 1.000,00 zł, albowiem komornik w toku tego postępowania nie ustalił należnych powodowi kosztów.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz, na podstawie art. 745 k.p.c., kwoty 900,00 zł tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego, prowadzonego przeciwko dłużnikowi na podstawie tytułu zabezpieczającego w postaci nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 14 września 2012 roku, sygn. akt: IX GNc 1106/12, na które składają się koszty zastępstwa pełnomocnika w postępowaniu zabezpieczającym, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na

swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu zażaleniowym.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił:

1. naruszenie art. 745 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na nieuzasadnionym uznaniu, że:
  - komornik w postanowieniu o kosztach wykonania zabezpieczenia rozstrzyga również o kosztach zastępstwa pełnomocnika w postępowaniu zabezpieczającym,
  - brak postanowienia komornika w przedmiocie ustalenia kosztów wykonania zabezpieczenia stanowi przeszkodę do zasądzenia przez Sąd kosztów postępowania zabezpieczającego, na które składają się wyłącznie koszty zastępstwa pełnomocnika w postępowaniu zabezpieczającym,
2. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. i art. 357 § 2 k.p.c. poprzez zaniechanie sporządzenia uzasadnienia o należytej treści, zawierającego odniesienie do wszystkich okoliczności sprawy, w tym okoliczności braku kosztów wykonania zabezpieczenia i tym samym braku podstaw do ich określenia przez komornika w postanowieniu,
3. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i nie wzięciu pod uwagę okoliczności domagania się przez powoda wyłącznie zasądzenia kosztów zastępstwa pełnomocnika w postępowaniu zabezpieczającym, bez kosztów wykonania zabezpieczenia, które nie powstały.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda zasługiwało na uwzględnienie.

Trafnie zarzuca skarżący, iż u podstaw zaskarżonego rozstrzygnięcia legło błędne założenie, iż komornik jest uprawniony do rozstrzygania o kosztach zastępstwa procesowego pełnomocnika w postępowaniu zabezpieczającym.

W piśmiennictwie wyrażono pogląd, który Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie podziela, że komornik w postępowaniu zabezpieczającym pełni wyłącznie funkcje pomocnicze (techniczne), polegające na wykonaniu postanowienia sądu. Tym samym jest on władny co najwyżej ustalić koszty „wykonania zabezpieczenia”, które można utożsamiać wyłącznie z kosztami należnymi komornikowi, tj. opłatą oraz wydatkami (zob. Zbigniew Woźniak „Ustalenie i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zabezpieczającego”, „Przegląd Sądowy” lipiec – sierpień 2008). Natomiast ustalenie poniesionych przez stronę w postępowaniu zabezpieczającym kosztów należy wyłącznie do sądu udzielającego zabezpieczenia.

Za powyższym stanowiskiem przemawia treść art. 745 § 1 k.p.c., w którym ustawodawca wyraźnie wskazał, iż o kosztach postępowania zabezpieczającego rozstrzyga sąd. Zwrot ten nie może być rozumiany inaczej, jak przekazanie do wyłącznej kompetencji sądu ustalenia zasady odpowiedzialności za koszty postępowania zabezpieczającego oraz ustalenia ich wysokości, w kontekście zasady kosztów niezbędnych i celowych do dochodzenia praw i celowej obrony. Przyjęcie tezy, że komornik ustala wysokość należnego stronie zwrotu poniesionych przez nią kosztów, w tym wynagrodzenia reprezentującego stronę pełnomocnika, a sąd „rozstrzyga”, która ze stron ma to wynagrodzenie ponieść, pozostaje w sprzeczności z istotą rozstrzygania o kosztach postępowania. Przy takim założeniu nie sposób twierdzić, że to sąd rozstrzygnął o kosztach, skoro rozstrzygnięcie o zasadzie kosztów niezbędnych i celowych w istocie zostało wydane przez komornika, który ustalił wysokość poniesionych przez stronę kosztów, w tym wynagrodzenia reprezentującego stronę pełnomocnika. W takim wypadku sąd, przy rozstrzygnięciu o kosztach, nie miałby możliwości weryfikacji wysokości ustalonych przez komornika kosztów.

Uprawnienie do ustalenia zwrotu wynagrodzenia pełnomocnika reprezentującego stronę w postępowaniu zabezpieczającym nie może wynikać także z treści art. 770 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji (...). Zakres stosowania przez komornika

przepisów o postępowaniu egzekucyjnym został wyznaczony w art. 743 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, jeśli postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia podlega wykonaniu w drodze egzekucji, do wykonania zabezpieczenia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym (...). Ustalenia zakresu odpowiedniego stosowania przepisów o postępowaniu egzekucyjnym do wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia należy dokonywać przez pryzmat charakteru postępowania oraz roli komornika w tym postępowaniu. Przy takim oznaczeniu zakresu stosowania przepisów o postępowaniu egzekucyjnym, komornik nie jest uprawniony do ustalania wysokości kosztów poniesionych przez stronę w postępowaniu w przedmiocie wykonania zabezpieczenia, w tym wynagrodzenia pełnomocnika strony, ponieważ czynność ta nie służy wykonaniu zabezpieczenia. Nadto art. 770 k.p.c. przyznaje komornikowi kompetencje do rozstrzygnięcia o kosztach tylko takiego postępowania, którego prowadzenie do niego należy. Przez prowadzenie postępowania należy rozumieć wykonywanie funkcji głównego organu postępowania, a nie organu pomocniczego. Komornik w postępowaniu zabezpieczającym, jak wskazano powyżej, jest organem pomocniczym, który to postępowanie jedynie prowadzi, w związku z czym brak jest podstaw do tego, by ustalał on koszty poniesione przez stronę w postępowaniu zabezpieczającym.

W świetle powyższego uznać należało, że brak postanowienia komornika, ustalającego wysokość kosztów postępowania zabezpieczającego, nie stanowił przeszkody do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów pełnomocnika w postępowaniu zabezpieczającym.

Rozważenia jednakże wymagało, czy wobec ogłoszenia upadłości pozwanego z możliwością zawarcia układu (k. 196-200), dopuszczalne było procedowanie w przedmiocie kosztów postępowania zabezpieczającego, skoro zostało ono umorzone właśnie z uwagi na ogłoszenie upadłości dłużnika.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego fakt ogłoszenia upadłości pozwanego z możliwością zawarcia układu nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu o kosztach pełnomocnika w postępowaniu zabezpieczającym. Wprawdzie zgodnie z treścią art. 140 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe i naprawcze po ogłoszeniu upadłości jest niedopuszczalne wykonanie wydanego przed ogłoszeniem upadłości dłużnika postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia, wynikającego z wierzytelności objętej z mocy prawa układem, nie oznacza to jednak, iż nie jest możliwe orzekanie o kosztach, które zostały poniesione przez wierzyciela przed ogłoszeniem upadłości.

W niniejszej sprawie powód wystąpił z wnioskiem o dokonanie zabezpieczenia na podstawie nakazu zapłaty z dnia 14 września 2012 roku, sygn. akt: IX GNC 1106/12, w dniu 26 września 2012 roku (k. 243-244). Natomiast postanowienie o ogłoszeniu upadłości pozwanego wydane zostało w dniu 4 grudnia 2012 roku. W tym czasie komornik na wniosek wierzyciela podejmował czynności w celu zabezpieczenia roszczenia, zaś postępowanie umorzył dopiero w dniu 2 stycznia 2013 roku (k. 247). W świetle powyższego uzasadnione jest przyznanie pełnomocnikowi powoda wynagrodzenia za czynności podjęte w celu zabezpieczenia roszczenia, wynikającego z w/w nakazu zapłaty.

Wskazać w tym miejscu należy, iż w niniejszej sprawie nie znajdował zastosowania art. 137¹ ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, gdyż dotyczy on wyłącznie wierzytelności, o które nie toczył się proces przed ogłoszeniem upadłości.

W świetle powyższego Sąd Apelacyjny uznał, iż w sprawie zachodziły podstawy do uwzględnienia wniosku powoda o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu zabezpieczającym stosownie do treści art. 745 § 1 k.p.c.

Regulujące wysokość należnego powodowi wynagrodzenia rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349), nie określa wysokości wynagrodzenia za prowadzenie sprawy w postępowaniu zabezpieczającym. W takim też wypadku, zgodnie z treścią § 5 w/w rozporządzenia, wysokość stawek minimalnych ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju. W niniejszej sprawie najbardziej zbliżone są stawki za prowadzenie spraw egzekucyjnych. Z treści wniosku o dokonanie zabezpieczenia (k. 243-244) wynika, że powód w ramach zabezpieczenia

domagał się zajęcia wierzytelności, co uzasadnia odpowiednie zastosowanie stawek minimalnych, przewidzianych w § 10 ust. 1 pkt 7) w/w rozporządzenia, tj. 25% stawki minimalnej - za prowadzenie spraw egzekucyjnych innego rodzaju niż egzekucja z nieruchomości.

Powód wnioskował o zabezpieczenie należności głównej w wysokości 137.356,56 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu w wysokości 5.334,00 zł. W tych okolicznościach należne skarżącemu wynagrodzenie za prowadzenie postępowania zabezpieczającego powinno wynosić 900,00 zł, tj. 25% ze stawki minimalnej, określonej w § 6 pkt 6 w/w rozporządzenia (3.600,00 zł).

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżone postanowienie, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., w sposób opisany w pkt. 1 sentencji.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349). Na koszty te składają się: uiszczona opłata od zażalenia w wysokości 30,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w wysokości 120,00 zł.

SA H. Małaniuk SSA J. Geisler SSA M. Głowacka